

OSTRAVAN.CZ

1. Herečka Veronika Forejtová převezme Cenu Thálie za celoživotní mistrovství a říká: Neumím si stěžovat

28.09.2022 ostravan.cz - Ladislav Vrchovský

[Odkaz na originál](#)**Klíčová slova:** divadla; divadle; moravskoslezského; Národního; NDM; Ostrava; Státním

Paní Forejtová, můžeme se ve vzpomínkách přenést do doby, kdy vám bylo patnáct let?

Teď jsem se vylekala. Já totiž absolutně o svých profesních začátcích vlastně nic nevím. Pro mě to nebylo to naivní jáé, já bych chtěla k divadlu ... Mně to nebylo jedno, čím budu, a kde budu a tak. Ale když jsme se seznámili s mým manželem Zdeňkem, vlastně všechno řídil on. Já svého muže jen s láskou následovala na naší společné cestě životem. Teď tady s vámi sedím a Zdeněk je už dvacet let někde, kde, jak věřím, se i po mé smrti opět setkáme. Můj manžel měl notýsek, ve kterém měl napsány všechny mé role. Když to byla titulní role, tak tam byl červený puntík, když to byla hlavní role, byl tam modrý puntík. Já nikdy nesbírala ani fotografie, ani nic dalšího. Ani kritiky, ne že bych je nečetla, ale brala jsem to všechno tak nějak přirozeně. Proč bych se něčím trápila? Snad jen kdybyste mohla zmínit, čím začala vaše cesta k divadlu?

Začala nesouhlasem mé rodiny. Maminka se s tím nikdy nesmířila. Tatínek byl strašně hodný člověk a jednou ji přemluvil, aby přišli na představení. Hrála jsem v Mamzelle Nitouche tu subretu. Měla jsem efektní nástupy a při jednom z nich jsem upadla. Věděla jsem, že je zle. Když to skončilo, šla jsem k rodičům, a moje maminka se na mě jen láskyplně podívala a řekla: No tak vidíš... Já nejsem člověk s nízkým sebevědomím, ale jsem soudná. A přesně vím, když se mi něco ně úplně povede. Při mnoha premiérách jsem si pak řekla: No tak vidíš...

V povědomí diváků jste činoherní herečka a teď jste mluvila o operetě a zpěvu v roli subrety ...

Ale prioritou v samém začátku byl pro mě balet. Na první místě ze všech divadelních žánrů je dodnes pro mě balet. Potom zase balet, potom je pauza a zase balet, potom opera. No tak samozřejmě, že existuje činohra, ale když jsem studovala balet ...

Říkáte studovala balet. Kde, u koho?

Já pocházím ze Sudet, takže to bylo v Ústí nad Labem. Při tamním divadle bylo baletní studio, a to vedl tehdejší šéf baletu Robert Judl.

Kolik vám tehdy bylo?

Kolem šesti let. Ale tehdy jsem neuvažovala o kariéře umělkyně. Šlo spíše o to, získat pohybové návyky, správné držení těla a tak. A ten baletní mistr byl velice moudrý, protože mi jednoho dne, když mi bylo asi šestnáct, a to už jsem za sebou měla několik let baletní průpravy, řekl: Děvče, ty jsi ctižádostivý člověk. Ale od pasu nahoru jsi nordický typ, od pasu dolů slovanský. Ty nebudeš nikdy stát v první řadě. Zkus dělat něco jiného. Tehdy se zakládalo divadlo v Klatovech...

Počkejte, prosím. V souvislosti s tím, co vám bylo řečeno, není tenhle pohled na tělo baletky nespravedlivý?

Není. Víte, balet je nejtěžší, nejkrásnější a nejnevědčejší disciplína. Tam jsou fyzické předpoklady absolutní prioritou. Brzy odcházíte zdravotně úplně zničený do důchodu. Zároveň je to ale disciplína nejkrásnější a k tomu patří právě i ty fyzické předpoklady.

Takže jste to vzdala?

Ale kdepak! Já to strašně chtěla, byl to můj životní sen. Nakonec jsem byla i v angažmá.

A jak to, že jste s baletem skončila a přešla k operetě a nakonec k činohře?

Měla jsem i úraz.

Ale to je mi líto.

Ne, nic vážného, ale jisté problémy mám od té doby dodnes. Takže prostě z baletu sešlo. Ale pořád ve mně byl takový ten exhibicionismus. Nikdo nejde k herectví na začátku proto, že chce tvořit! Jde tam proto, že chce být viděn. A jenom to nechce nebo nemůže říct nahlas. Já jsem v tomhle upřímná, protože si to prostě myslím. Samozřejmě že z jeviště můžete lidem něco sdělit. Někam je nasměrovat. Ale ustrašený človíček nemá na jevišti co dělat. Moje činoherní zaměření vzniklo čirou náhodou. Ale celý život pořád silhám po baletu. A jak jsem tradicionalista, tak dneska mám mnohem raději moderní výrazový balet než ten tradiční. Tam mám totiž pocit svobody a prostor pro fantazii. Můžu se na to dívat a všelicos si představovat.

V inscenaci Piknik z roku 1994. (Foto: Josef Hradil)

Zkusím hádat: Nebylo to tak, že jste se seznámila se Zdeňkem Forejtem a ten vás přivedl k činohře, protože sám byl činoherní herec?

Ne. To vzniklo tak, že přijel ředitel Kovář z Klatov a sháněl mladé herečky. Takže jsem tam šla. A tam jsem se s mým budoucím manželem seznámila už jako členka činoherního souboru. Já jsem ho uviděla a řekla si: Ten bude můj. Nebyl to žádný krasavec, ale měl úžasné charisma. Od té doby, jak už jsem řekla, všechno řídil můj manžel. Já ale nebyla vůbec upozaděná! My jsme chtěli být hlavně pořád spolu. My jsme i po letech pořád byli do sebe zamilovaní. Samozřejmě, s lety se k zamilování přidává úcta k tomu člověku a silný vztah. A proto i ty společné změny v angažmá. Prošli jsme během života mnoha divadly, začátek byl v Klatovech, potom to byl Český Těšín. A ten je pro mě dodnes školou života.

S panem Zdeňkem Forejtem jste byli pověstné skálopevné herecké manželství. To vím z časů, kdy jsem na vás oba chodil do Těšínského divadla. Už je to dvacet let, co není mezi námi.

Ani nechápu, jak jsem to tak dlouho vydržela. Víte, já jsem ateistka. Ale věřím, že je něco dalšího, myslím po životě. A že se po smrti s manželem zase setkám. Víte, on je pořád se mnou. Myslím jeho energie. Například na chaloupce seču trávu a začne krápat. Já řeknu: Zdenulko, pět minut, a krápat přestane. Schovám sekačku a spustí se liják. I sousedka, když potřebovala, aby jí doschlo prádlo, tak

mě zavolala, abych poprosila pana Forejta. Nu, a zvedl se větřík, prádlo doschlo. A všichni s touhle možností přímluvy počítali. To jsem rád, že to říkáte, protože Těšínské divadlo bylo donedávna v povědomí zejména kritické obce, ale i herců z jiných divadel považováno za periferii, odkud už není cesty nikam.

Nezaslouženě a nespravedlivě!

To říkám také.

Víte, možná že tam byl tenhle komplex. Ale byl tam zároveň hrozně pracovitý soubor. Protože skutečně skoro každý chtěl z těch neustálých, někdy dlouhatánských zájezdů někam jinam. Ne třeba zrovna do Ostravy, prostě jinam. Do něčeho pohodlnějšího. My jsme nikdy nechodili po divadelních klubech na různé večírky a párty. Ale tam jsme i bez toho cítili téměř rodinnou atmosféru. To bylo úžasné! Byl tam režisér, jmenoval se Zdeněk Bittl. A jestli dodnes vůbec něco umím, tak za to vděčím jemu. To byl praktik. Já nevím, jestli mám říkat, že byl vzdělaný. Seškrstal Čechova na hodinu a půl, ale bylo tam všechno. Věnoval se nám mladým. Ale nevedl takový ty chytrý umělecký řeči. Pamatuju se, že se dělal Ostrovskij. Bouře. Já v tom hrála Varvaru. To je taková holka, která prostě lítá sem a tam a dělá tohle a tohle, a já byla stále ještě pod vlivem toho baletu taková spíše klidnější a elegantní. A on mi po nějakém čase říká: Ty pořád nevíš, co s tím. Přiznala jsem, že nevím. A on na to: Tahle holka, ta nenosí kalhotky. A bylo to najednou jasné. Holka bez zábran. Rozumíte?

Ano.

Manžel měl takovou filozofii a teorii, že pro herce představuje smrt, když udělá třeba konzervatoř nebo AMU, získá celkem pohodlně angažmá, hraje, ožení nebo vdá se, má děti a čeká pak už jen na důchod. Co to je za život? Dřív jezdili šéfové a ředitelé po divadlech a hledali typy do souboru. A manžel vždycky řekl: Věrunko, viděl jsem stěhovák. A jeli jsme. Co my jsme v životě poznali zajímavých lidí! Následovalo angažmá v Jihlavě, v Karlových Varech, v Opavě, a tam jsem já dostala nabídku k Bezručům. Ve **Státním divadle Ostrava**, do jehož celku tehdy Bezruči spadali, dělal šéfa Stanislav Šárský. A měl odvahu mě vzít. Já mu řekla, že bych tedy ráda, ale s manželem. A vzal nás oba. A teď bych na moment odbočila a přešla na chvíli do dnešních dnů.

Ale prosím, když pak ještě budete ochotná vrátit se k nedopovězené historii.

Zajisté. Tak si představte, že se k ní právě vracím, ale díky nabídce, abych se hrála babičku Maryši v jejich úžasné inscenaci s fenomenální Pavlou Gajdošíkovou v titulní roli. To je úžasná herečka.

Viděl jsem už několikrát. Doufám, že tu nabídku přijmete. Díky vám půjdu na Maryšu určitě znovu...

Děkuji. Volali mi, že paní Marie Víková, které bude osmdesát šest let, už tu postavu hrát sama nechce, necítí se při síle. No zahraju si to velmi ráda, je to pro mě velká pocta. U Bezručů jsem začínala v Ostravě a poslední moje vystoupení na jevišti bude náhrada za paní Víkovou zase u Bezručů.

Tak teď prosím se ještě v čase opět trochu vrátíme.

Ano. Bylo to v roce 1968. To jsme byli v té době v Karlových Varech. Několik let. Byl tam jevištní mistr, takový zarytý komunista, který si na manžela, jak se říká, zasedl. Manžel jednou přišel domů a povídá: Tohle nemá smysl. My děláme divadlo, abychom měli radost ze života. A proto jsme se dostali do Těšína, o kterém už jsem vyprávěla. Bylo to nejšťastnější období mého života, protože tam po roce 1968 pracovala za trest kvůli odmítnutí srpnové ruské invaze, nebo možná jen odmítnutí vstupu do komunistické strany, řada výborných režisérů. To byly úžasné inscenace. Ředitelem byl František Kordula, ale vydržel jen do roku 1972.

Dotýkáme se teď společenské a politické situace ve státě. Jako téměř desetiletá jste zažila nástup velmi kruté doby politických procesů v padesátých letech s jejich rozsudky smrti. Ano, byla jste ještě dítě a moc jste z reality nevnímala. Ale takzvané tání ledů a příchod Pražského jara s Alexandrem Dubčekem už jste zažila, i jeho krutý konec v srpnu 1968. To byly doby, kdy zachovat si čistý štít a neposkvřněný morální profil mnozí nedokázali. Co člověk musí mít v sobě, aby odolal vábení nedemokratických režimů, aby buď držel hubu a krok, nebo dokonce sloužil mocipánům jakýmkoliv způsobem, jak se říká za jidášský groš?

Ano, téměř polovinu života jsem žila v socialismu. Ale za celou tu dobu se nemám za co stydět. Vadí mi, když se s vaničkou vylévá i dítě. Nikdy jsem nikoho neudala, nikdy nic neukradla, vychovali a poslali jsme do světa slušné a vzdělané dítě a vedli krásný láskyplný život. Víte, v každé době se z vás může stát zkorumpovaný člověk. U nás rodinu vždycky řídil dědeček. To, co řekl, platilo. Měla jsem sestřenici, dědeček si nás zavolal, ještě jsme byly děti, a on nám vykal: Dámy, říkal, já vás zavazuji. Prosím, zavazují! Nikdy nesmíte vstoupit do žádné politické strany. Prosím, slibte mi to. Já sice nevěděla, co je to politická strana, ale slíbila jsem a slib dodržela. Znova se zeptám: co je nutné k tomu, aby člověk nepodleh l vábení moci, peněz a podobných prebend?

Nesmí mít strach. A musí mít víru v to, že existuje něco lepšího, než momentálně prožívá. A že se ty lepší časy zase vrátí. Taková ta obava, že něco nezvládnete, vás může zlomit.

S Janem Fišarem v inscenaci **NDM** Odcházení.

Bojíte se něčeho?

Války. Když vidím, co se děje, nezlobte se na mě, já už se nemůžu dívat na zprávy v televizi, nečtu noviny, protože pak se děším a nespím. A pak se bojím rozdělení lidí, takových těch nenávistí kvůli odlišnému názoru. Proč? Já s vámi nemusím souhlasit, ale nemusím vás proto nenávidět! A nebudu proto říkat, že jste darebák! Když lidé ztratí ochotu se pochopit, naslouchat si, tak to je cesta do pekla.

Někteří dnes například říkají, že stát by měl v těchto těžkých dobách pomáhat víc vlastním lidem, a ne cizincům Ukrajincům. Co si o tom myslíte?

Pomáhat lidem v nouzi je bezesporu třeba, dnes potřebuješ pomoc ty, zítra já.

Vrátíme se k divadlu. Vzpomínáte na některé role?

Ani ne. Víte, pokud jsem tu hru znala, ani jsem nechodila čist obsazení. Věděla jsem, že když je tam nějaká potvora, že ji hraju. Já měla většinou velmi hezké a dost velké role. Jsem už takový typ. Včetně barvy hlasu. Velice brzy jsem začala hrát střední a později i starší role. Mladé jsem hrála zcela výjimečně. V Klatovech, a to jsem byla hodně mladá, jsem dostala Mančinku v Dalskábátech. Dostala jsem blondatou paruku s copama. Po premiéře ke mně přišel ředitel divadla a režisér zároveň a říkal: Už ti to nikdy neudělám.

Vzpomínáte na některé své kolegy z těch dob? Třeba jako na skvělé herecké partnery na jevišti, o kterých se říká, že když máte to štěstí a je tohle zrovna váš spoluhráč, ve společných scénách roste váš výkon téměř o polovinu.

Pokud bych na někoho z té doby zavzpomínala, tak na Lojzu Švehlíka. Potkávat se s takovými, jako byl on, to pokládám za štěstí.

No vidíte, říkáte štěstí. Je to neštěstí, mít na jevišti partnera, který nevnímá potřebu herecké souhry? Který si stále sóluje bez ohledu na ostatní?

Takové moc neznám, ale asi bych podobného kolegu moc ráda neměla. Víte, tohle je otázka profesionality. Mezilidské vztahy na jevišti nepatří. Je úplně jedno, že hraju třeba manželku postavy, kterou hraje kolega, co ho zrovna nemusím. Ale hrát tu manželku musím, jde-li o manželku milující svého muže, tak jak to je napsáno, bez ohledu na vzájemné sympatie či antipatie. Ale v tom, na co se ptáte, je hlavní umění poslouchat a umění odpovědět. My s manželem jsme měli jedinou smůlu: byli jsme každý úplně jiný typ, a tak jsme se jako manželé na jevišti nesetkávali. Já jsem expresivní herečka a on byl představitel civilního herectví.

Závěr kariéry jste prožívala v činohře **Národního divadla moravskoslezského**. Byli tady lidé, na které vzpomínáte jako na kolegy na jevišti s tou nejradostnější vzpomínkou?

Vzpomínám na mnoho kolegů, ale nechci jmenovat, abych na některého vzpomínaného nezapomněla. Ale jedno výjimečné setkání s kolegy bylo v inscenaci hry Můj boj. Všichni byli nezapomenutelní. A režiséři, jak v nadsázce říkám, "mí třídní nepřátelé", jsou také v mé paměti nesmazatelně zapsáni. Například pan Juraj Deák, režisér Mého boje. Bylo to krásné setkání se. Ale lidsky jsme se nedokázali potkat, měli jsme k sobě na sblížení příliš silný vzájemný respekt. Dalšími, na které vzpomínám velmi ráda, jsou pánové Tarant a Lipus. Víte, já odehrála snad tisíce rolí. Ale na prstech jedné ruky bych spočítala ty, které mi něco daly. A nemusely to být titulní nebo hlavní role.

V režii Juraje Deáka jsem hrála v inscenaci Taboriho hry Můj boj postavu Smrti. Nádherná role! A nádherná hra. Nikdy neodpustím divadlu, že to stáhlo do derniéry. Ale ještě v době reprízování po nějakém čase, kdy jsme to nehráli, byla oprašovačka, a pan Deák přijel. Já se zrovna vítala s Honzou Hájkem, která v tom také hrála, ale už byl v angažmá pražského Národního divadla a přijel jako host, a říkala jsem mu, že právě přijel autor mého emočního vzletu, a pan Deák povídá: A co já? Vy jste autor mého profesního vzletu, odpověděla jsem. My jsme si na zkušebně nemuseli říkat, co on chce a co já chci. My jsme si profesně velice rozuměli.

S Radovanem Lipusem jste pracovala snad v několika inscenacích.

Moc ráda vzpomínám na naši společnou práci na titulní roli Matky v Pitínského Matce. Stejně jako s panem Deákem to byla nádherná práce!

V Pitínského Matce. (Foto: Josef Hradil)

Někteří režiséři dávají velkou plochu herecké tvorbě. Pro některé jsou herci jen plničtí jejich příkazů...

Právě ti druzí, o kterých teď mluvíte, ti direktivní režiséři, ty označuji slovy můj třídní nepřítel.

Ale co herci, kteří se bojí okamžiku, kdy jim režisér řekne: Nabídní něco, předved', jak to cítíš, jak bys to hrála podle sebe ...

To nejsou herci! Když trpí v situaci, kdy mají tvořit, tak jim radím: Trpíš? Tak jdi k poště. Opusť divadlo a jdi pracovat k poště!

Evald Schorm mi říkal, že herec v okamžiku, kdy vstoupí na jeviště, se musí propojit s divákem. Jako kdyby divadlo byla baterie, která potřebuje doplnit energii, a herec byl tím zdrojem energie, kterou začne vysílat směrem k publiku.

S tím naprosto souhlasím! To je přesně řečeno. To se stává, že někdy se divák i v pauze sebere a jde domů. A já jsem vždycky věděla a cítila, když spadla energie na jevišti dolů a divák už začal odcházet. Víte, já mám velice ráda tu část mé profese, ve které se tvoří inscenace, my chodíme na zkoušky a vydáváme ze sebe, jak si myslíme, to nejlepší až do posledních sil. Pak přijde premiéra a začíná fáze repríz. Ale pro mě se nic nemění. Se stejnou radostí chodím dále odehrát poctivě to, co bylo nastudováno. Protože chodím za diváky.

A co smích? Jsou herci, kteří smích v divadle milují a dělají všechno možné, jen aby publikum rozesmáli.

To je hrůza! Nepokračujte. Měním verš klasika Za trochu lásky šel bych světa kraj a říkám někdy Za trochu smíchu šel bych světa kraj.

Já mám taky ráda, když se publikum směje. Ale dělat ze sebe blba, to je nedůstojné.

A teď je tady otázka: existují divadla zaměřená na takzvanou lehčí zábavu, na bulvární komedie nevalné úrovně, jimž se v divadelním slangu říká rečtanda. Bývají velmi často vyprodány. Já ale tenhle žánr, který sám nepotřebuji, a na podobné kusy, nemusím-li, nechodím, občas před kolegy kritiky obhajují. Protože většina diváků navštěvuje divadlo s cílem relaxovat, zapomenout na tvrdou realitu života aspoň na chvíli. Kde je ale ta latka vkusu a podbízivosti, pod kterou by divadelní tvůrci neměli podlézat?

Víte, já tohle neřeším. Já takové divadlo nemám ráda.

Přesto se ptám, přijala byste nabídku k účinkování v takové komedii?

Teď nevím. Asi ne. Ale nevím, možná bych si to chtěla přečíst, ale taky možná ne, prostě nevím.

Nejoblíbenější současnou komedií je hra Františka Ringo Čecha Dívčí válka ...

...nepokračujte. Víím, o co jde. To nestojí za řeč.

Ale co s tím chcete dělat? Tohle je většinový vkus.

Za pokles diváckého vkusu viním televizi. Ty jednoduchoučké seriály mají jediný účel a zájem -sledovanost. A tím se stahuje divácký vkus dolů.

Ano, televize má měřítko úspěšnosti v míře sledovanosti. Televizní pracovníci mi říkají: "Víš, kdo je náš nejmilejší divák? Ten, co přijde unavený z práce domů a pustí si televizor. Takový v naprosté většině nepotřebují žádné mudrování a žádný inteligentní suchý humor. Vždyť jsi byl dvacet let horníkem, tak přece znáš hornický vkus, ne?"

Pane Vrchovský, my jsme s manželem bydleli léta v Karvině v domě, kde jsme měli jako sousedy samé hornické rodiny. A všechno to byli skvělí lidé. Nikdy jsme neměli lepší sousedy. Když se jim něco nelíbilo, tak to prostě řekli. Přímou, žádný někde řeči po straně.

Když jste potřeboval pomoc, všichni byli ochotni pomoci. Já nepocházím odsud, ale ta Ostrava se mi dostala pod kůži. Ta hornická Ostrava.

Chybí vám v ostravských ulicích horníci s černě podmalovaným očima od uhelného prachu?

Velice. Myslím, že to byl kolorit, který Ostravě slušel.

Co vám ještě chybí?

Ta jejich svojskost, taková za svéráznost. Ta je pryč.

Já si dokonce myslím, že na divadlo, o kterém Werich říkal To je blbý, to se bude líbit, by většina mých kolegů ze šachty asi nešla.

V něčem takovém bych opravdu nehrála. Já jsem jiná generace. Nám opravdu bylo vštěpováno, že máme i určitou úlohu mimo divadlo. Kultivovanost. Mnozí mi dnes říkají: Vás není vidět bez kloboučku. Ano, já jsem prostě tak vychovaná. Herec by neměl podléhat nějakým módním trendům. Herec by měl i v civilu být kulturní bytost. Ale nedělejme si iluze. I v minulosti byli lidé stejní

jako dnes. Někdy lepší, někdy horší. Ale já budu stále svá. Zůstanu ve svém kloboučku. Myslím, že mi ho z hlavy nikdo nesrazí. Jen prostě řeknu: Tohle už není můj svět.

V inscenaci Divadla Mír Jak je důležité míti Filipa. (Foto: J. Lipovský)

Působíte velmi vitálně. Jak to děláte?

Já jsem vychovaná v tom, že každý má dost svých starostí, tak mu přece nebudeš vyprávět ty svoje. Když jdu ven, svoje bolístky a starosti nechám doma.

Neříkejte mi, že tady a teď navzdory nejrůznějším strastem, které patří k životu, když člověk už nepatří k nejmladším, hrajete spokojenou ženu bez čehokoliv, co ji občas trápí...

Já nic nehraju! Ano, stáří je hrozný. Ale já jsem pořád jedna a stejná Veronika Forejtová.

Já mám ustálenou odpověď na otázku, jak se mám. Odpovídám, že si neumím stěžovat, i když mám důvod.

A já říkám: Lhát nechci, ale stěžovat si neumím.

URL | <https://www.ostravan.cz/75844/herecka-veronika-forejtova-prevezme-cenu-thalie-za-celozivotni-mistrovstvi-a-rika-neumim-si-stezovat/>

[« zpět na začátek](#)